

Pilar de la Oliva, presidenta del TSJCV i del tribunal que jutja la primera peça de l'anomenat cas Cooperació, l'ex-director general Josep Maria Felip i qui

Els cupables no són ací, o sí

Pilar de la Oliva té els ulls menuts, molt menuts, i quan aquests dies escolta –reclinada sobre la taula, prestant molta atenció– els acusats en el judici del *cas Cooperació*, aquests ulls tan menuts encara s'empetiteixen més, i les celles, que adopten un posat d'estranyesa perpètua, els arraconen encara més i acaben configurant un rostre barrejat d'incredulitat i impavidesa.

De la Oliva és la presidenta del Tribunal de Justícia de la Comunitat Valenciana (TSJCV) i la magistrada a qui ha tocat presidir el tribunal de la sala civil i penal –l'acompanyen Juan Climent, que va dirigir la vista oral de Francisco Camps, i Antonio Ferrer– que des del 7 de gener i fins al març jutja la primera peça d'un sumari que investiga el desviament de les ajudes al Tercer Món a través de presumptes ONG.

Si fa dues setmanes va ser el torn de Rafael Blasco –conseller d'Immigració i Ciutadania quan es va produir el desfalç– i de l'empresari que va actuar com

Els ex-alts càrrecs de la Conselleria d'Immigració van declarar la setmana passada en el judici del 'cas Cooperació' i segueixen l'estratègia de qui era el seu conseller, Rafael Blasco: culpen del desviament de diners els tècnics, per no haver-los alertat. Però els advocats de la fundació Cyes, la beneficiària, els assenyalen directament.

a mitjancer, Augusto César Tauroni, la setmana passada van desfil·lar els altres set acusats: cinc alts càrrecs del departament de la Generalitat Valenciana i els dos màxims responsables de Cyes (fundació Cultural i d'Estudis Socials), a qui s'acusa d'haver-se quedat 1,6 milions d'euros que en principi haurien d'haver anat a parar a projectes de desenvolupament a Nicaragua, on tan sols van arribar 43.000 euros.

Marc Llinares és una persona clau dins de tota la cadena. Cap de l'àrea de Cooperació a la Conselleria, va mantenir una relació bastant propera amb Tauroni i obeeïa directament les ordres de Blasco. De seguida que seu a declarar avisa que no contestarà a la fiscalia ni les acusacions, nega haver estat soci del primer a l'empresa Arcmed –"nunca he asistido a una sucia, perdón, a una junta"– i haver-li llogat cap apartament a Dénia a nom

n'era sots-secretari, Alexandre Català. Mentre els alts càrrecs assenyalen els tècnics de la Conselleria, una de les defenses els corresponsabilitza.

de la seua dona a raó de 2.500 euros mensuals, tal com ha insinuat el fiscal alguns dies abans, però en qualsevol cas queda clar que la interlocució amb l'empresari alzireny ara empresonat era fluida. Tant, que van estar a punt de crear entre els dos una empresa de repartiment de *donuts*. Sí, de *donuts*.

La política d'austeritat que va arribar amb l'esclat de la crisi va restringir al màxim els viatges dels funcionaris de la Generalitat a l'estranger, una cosa que li semblava "incomprensible" en una àrea com la de cooperació, i per això mateix, perquè Llinares no va poder comprovar sobre el terreny les obres que Cyes havia de fer a Nicaragua, tot plegat es va acabar complicant més i més. Dels suposats projectes, al País Valencià tan sols van arribar algunes fotografies –exhibides durant la declaració de Tauroni– que no en justificaven la despesa i, sobretot, l'informe d'una becària que va qüestionar l'efectivitat de la subvenció pública.

Malgrat tot, Llinares, durant el seu pas per la Conselleria d'Immigració i Ciutadania, va tenir la sort de conèixer l'Índia, i més concretament Anantapur, on va poder comprovar la feina que duu a terme la Fundació Vicente Ferrer. "Van suggerir-me de quedar-me a treballar,

però m'hi vaig negar", va assegurar l'acusat, que provenia del departament de Sanitat i després va emigrar al d'Educació, Cultura i Esport. Li demanen vuit anys de presó i 13 d'inhabilitació.

Després d'ell arriba l'hora de Agustina Sanjuan, Tina per a tothom, al costat de Blasco, conselleria rere conselleria, des del 1999. Tensa però segura, desgrana el *modus operandi* al si de l'administració valenciana i, per comparació amb la resta de departaments per què ha passat, no té inconvenient a parlar de "laxitud". "En els temes de cooperació, pertot arreu s'és molt més lax", generalitza.

Ella era la secretària general administrativa, però amb l'amenaça de la presó al clatell –el fiscal li demana 13 anys i mig de reclusió, només sis mesos menys que a l'ex-conseller– es desinhibeix i apunta cap a dalt: recorda que Blasco era "l'interpret" conjuntament amb Alexandre Català, sots-secretari autonòmic.

Sanjuan, que sí que admet preguntes de la fiscalia però no de les dues acusacions, explica amb profusió els ets i els uts del 31 de juliol del 2008, quan l'ajuda a Cyes s'aguantava per un fil per la manca d'experiència prèvia d'aquesta fundació privada, un aspecte clau en la convocatòria de les ajudes que va dur

tres funcionaris del departament a qüestionar-ne la conveniència. Rafael Blasco va moure cel i terra, fins al punt de dur-se els expedients amb ell, i Sanjuan, que ho va veure "estrany" i ja era "de vacances a la platja", va haver de tornar al cap d'uns dies, entre el 5 i el 7 d'agost, per donar-li el vist-i-plau definitiu. Els tres treballadors que havien entrebancat el procés d'adjudicació de les ajudes van abandonar la conselleria durant la tardor.

L'Advocacia de la Generalitat, present com a acusació però a la qual s'han negat a respondre els acusats, no va emetre cap informe sobre això perquè ningú no li'l va demanar. Se'n va demanar un d'extern a una UTE, Caaz-Broseta, que va validar l'experiència prèvia de Cyes conforme a uns treballs efectuats per una empresa andalusa. De tota manera, segons Sanjuan, "si haguérem volgut falsificar alguna cosa, ho hauríem fet bé, i no aquest nyap". La urgència d'atorgar la subvenció era tal que, cas de no haver-se executat a l'estiu, els diners corresponents haurien estat destinats a unes altres conselleries, cosa que calia evitar de totes totes, "tenint en compte el pressupost tan reduït de què disposàvem". No va importar que es retocaren informes sobre la matèria, tal com diu la fiscalia.

Marcial López, de Cyes, va dir que la Generalitat sabia prou bé que a Nicaragua només van arribar 43.000 euros. A la dreta, Xavier Llopis.

La fundació CYES, que efectivament va resultar-ne beneficiària, s'autodefinix com “una institució de caràcter privat que treballa per afavorir el desenvolupament humà des de la perspectiva de la cooperació, la cultura i l'acció social, centrant l'actuació en els camps de la cooperació, la sostenibilitat, l'ajuda humanitària, els drets humans, etc., i tot plegat, amb programes per a la formació i la inserció laboral com a estratègia fonamental per millorar les condicions de vida i les necessitats de les persones”.

Una defensa a l'atac. Dijous de la setmana passada, Alexandre Català, que era sots-secretari a la Conselleria, ni tan sols no va voler respondre a la fiscalia. Únicament va contestar a les defenses, però una de les defenses, de tan punyent, més aviat sembla una acusació.

És la de Cyes, precisament, que prova de centrifugar les culpes. D'acord, els diners van destinar-se a la compra de vivendes i garatges, però això ho sabien a la Generalitat, diu si fa no fa el lletrat de Marcial López i Josefa Cervera, els caps visibles de Cyes que seuen al banc dels acusats amb Tauroni, l'ex-conseller Blasco i els seus cinc alts càrrecs.

A Català, per a qui també demanen 13 anys d'empresonament, l'advocat de Cyes el va sotmetre a un interrogatori molt dur. Li va fer sumes i restes, va obligar-lo a revisar paperassa i va concloure, en última instància, que allò ho sabia la plana major de la Conselleria abans no apareguera a la premsa, el 7 d'octubre del 2010. Enfonsat, incapaç de plantar-li cara malgrat la seua preparació en el camp de les lleis –15 anys professor de dret constitucional a la Universitat

de València– i més nerviós que no la majoria d'acusats, Català va dir que “un director general o un sots-secretari signa milers de papers que no sap de quina manera han arribat”. “Si les persones a qui pertoca han donat per bones unes factures i n'han rebutjat unes altres, jo, per confiança en la gestió, hi aporte el vist-i-plau”, va expressar Català, que va ser informat de la seua imputació en una data inoblidable –“recorde que era 23 de febrer, el dia que va venir la policia a casa a comunicar-m'ho”– i va evocar una paraula mística pronunciada per Blasco amb relació a uns expedients: “Hágase”.

Durant la fase d'instrucció, tant ell com Josep Maria Felip van delegar tota la responsabilitat en el conseller Blasco –bon amic dels dos– i no com ara, que la tesi general passa per exculpar-se mútuament i assenyalar els tècnics com a principals culpables. El ben cert és que, de tècnics imputats, no n'hi ha, i a més, alguns d'ells declararan com a testimonis al llarg de les pròximes setmanes.

Dijous, quan van declarar Català i Felip, es van poder veure a la sala alguns ex-companys de facultat, com el catedràtic Vicent Franch o la professora de dret constitucional Margarita Soler. Tots ells, noms i cognoms egregis de la Facultat de Dret, fent costat a uns altres noms i cognoms egregis de la Universitat de València, davant la incredulitat de Pilar de la Oliva, cada vegada amb els ulls més minúsculs i les celles més arrufades.

Felip, que va arribar a la direcció general de Cooperació el maig del 2010, diu que va limitar-se a signar l'expedient confeccionat per Marc Llinares que justificava les subvencions a Cyes pel “principi de confiança”. Una signatura massa

compromesa, però, fins al punt que ara, que es juga la presó, també s'ha negat a respondre a les acusacions i a la fiscalia. Durant la instrucció, va bescanviar correus electrònics amb els altres acusats que ell signava amb el pseudònim Jordi Ferrerons. Va negar que s'alterara cap expedient i que va provar de posar-se en contacte amb Enric Morera, síndic de Compromís, i Marga Sanz, síndica d'Esquerra Unida, per tal que en comprovaren la legalitat. Ella és una “vella amiga”, va deixar anar, i és que tant Blasco com Felip provenen de la lluita antifranquista i de posicions obertament progressistes.

L'endemà, divendres, Xavier Llopis, cap de gabinet de Blasco, va declarar –en català, un fet inèdit en els judicis dels PPCV– que feia cinc dies que respirava alleujat. Diumenge havia consultat a sa casa l'escrit dels perits –de part– que descarten que ell manipulara l'informe sobre les ajudes tramès a fiscalia, el fet per què està encausat, després que Català l'acusara en la fase d'instrucció.

La cirereta del pastís, però, fou Marcial López, el responsable de Cyes, qui va garantir que la conselleria sabia que a l'Amèrica Central tan sols arribaren 43.000 euros de la subvenció i que la resta van destinar-se a la compra de pisos i places d'aparcament a València. “Els diners dels altres projectes [que esperaven aconseguir] sí que els pensàvem destinar íntegrament a Nicaragua”, va afegir. I va exculpar la seua parella, Josefa Cervera, la novena acusada, que va fer posat d'infanta Cristina i va dir davant el tribunal que ella només signava, a més de corregir alguna falta d'ortografia.

Víctor Maceda